

Vatan yagonadir,
Vatan bittadir!

2013-yil 3-iyun
N:22 (66927)

Gazeta 1929-yil 1-avgustdan chiqa boshlagan

O'zbekiston Respublikasi bolalar va o'smirlar gazetasi

ISSN - 2010-6092

BILIMDONLAR SARALANDI

Talabalik muborak, Abbasxon!

Kuni kecha poytaxtimizda mamlakatimiz akademik litseylari, kasb-hunar kollejlari va umumta'lim maktablari o'quvchilari o'rtasida umumta'lim fanlari bo'yicha olimpiadaning yakuniy bosqichi bo'lib o'tdi. O'rta maxsus, kasb-hunar ta'limi markazi, Xalq ta'limi vazirligi, Davlat test markazi bilan hamkorlikda amalga oshirilgan fan olimpiadasi iqtidorli o'quvchilarni aniqlash, qo'llab-quvvatlash va rag'batlantirish maqsadida o'tkazilayotgan muhim tadbirlardan biridir.

Davomi 2-betda

«Kim ko'p kitob o'qiydi?» tanloviga marhamat!

3-bet

BOLAJONLAR BAYRAMI

Mana, bir necha kundirki, yurtimizda bolajonlar-shirintoylar bayrami keng tantana qilinmoqda. 1-iyun - Xalqaro bolalarni himoya qilish kuni munosabati bilan Xalq ta'limi vazirligi buyrug'iga asosan 28-may - 3-iyun kunlari «Har bir bolaga mehr, e'tibor» haftaligi o'tkazildi. 1 - 10-iyun kunlariga mo'ljallangan «Biz barkamol avlodmiz!» o'nkunligi tadbirlari esa qizg'in davom etmoqda.

Davomi 2-betda

BILIMDONLAR SARALANDI

(Boshi 1-betda)

Qoraqalpog'iston Respublikasi, viloyatlar va Toshkent shahri miqosida o'tkazilgan bellashuvlarda 1-, 2-, 3-o'rinlarni egallagan 385 nafar o'g'il-qiz o'z bilimlari sinovdan o'tkazdi. Olimpiada yakuniga ko'ra jami 17 ta fandan 39 nafar g'olib o'quvchi aniqlandi. Ularning ikki nafari umumiy o'rta ta'lim maktablari, olti nafari maxsus maktab-internat hamda 31 nafari o'rta maxsus, kasb-hunar ta'limi muassasalari o'quvchilari bo'ldi.

18 ta o'rin o'quvchilar tomonidan yetarli ball to'planmagani bois, bo'sh qoldi. Bilimlar saralaganda, jamoalar hisobida Toshkent shahri 10 ta sovrinli o'rin bilan birinchi, Navoiy va Namangan viloyatlari 5 ta o'rin bilan ikkinchi, Qoraqalpog'iston Respublikasi hamda Andijon, Buxoro, Samarqand viloyatlari vakillari 3 ta sovrinli o'rin bilan uchinchi o'rinni egallashdi.

Vazirlar Mahkamasining qaroriga muvofiq o'lib o'quvchilar oliy o'quv yurtlariga test sinovlarisiz hamda qo'shimcha imtihonlarsiz kirish imtiyoziga ega bo'lishdi.

G'oliblik muborak, zukko o'g'il-qizlar!

– Olimpiadaning yakuniy bosqichi ikki turdan iborat bo'ldi. – deydi biologiya fanidan umumiy hisobda 93,25 ball to'plab, g'oliblik shohsupasining eng yuqorisidan o'rin olgan Toshkent tibbiyot akademiyasi qoshidagi akademik litsey o'quvchisi Abbosxon ABRORXONOV.

– Birinchi turda yozma ish yozib, unda 25 ball to'pladim va bu meni qoniqtirmadi. Shuning uchun men ikkinchi turdan, ya'ni testdan yanada yuqori ball to'plashim shart edi. Ustozlarim bergan bor bilim va

salohiyatimni ishga solib, 40 ta savoldan 39 tasiga to'g'ri javob berdim va bu turda 68,25 ball to'pladim. Jami 93,25 ball to'plab, birinchi o'ringa sazovor bo'ldim.

Bu yutuqlarim uchun avvalo, otanom, ustozlarim – Dilbar opa Boboxonova, Baxtiyor aka Navro'zovdan behad minnatdorman.

O'zim xohlagan Toshkent tibbiyot akademiyasiga test sinovlarisiz hamda qo'shimcha imtihonlarsiz kirish imtiyozini qo'lga kiritganimdan baxtiyorman.

Trishoq, izlanuvchan Abbosxondan siz ham ibrat oling, havas qiling va undan-da bilimdon bo'lishga erishing.
Feruz SOYIBJON qizi

IJODKORLAR BELLASHUVI

Namangan shahar «Barkamol avlod» bolalar markazida «Yilning eng yaxshi iqtidorli ijodkor yosh ixtirochisi» respublika ko'rik-tanlovining shahar bosqichi musobaqalari bo'lib o'tdi.

O'quvchi yoshlar qobiliyatini yanada rivojlantirish, bo'sh vaqtlarini mazmunli tashkil etishni ta'minlash, iqtidorini munosib baholash, ularni kasbga yo'naltirish maqsadida tashkil etilgan mazkur tanlov ko'ngildagidek o'tdi, – deydi Namangan shahar «Barkamol avlod» bolalar markazi direktorining o'quv ma'naviy-ma'rifiy ishlar bo'yicha o'rinbosari Shoira Berdimurodova. – Unda 12 ta maktab va BABMlaridan 51 nafar o'quvchilar ijodiy ishlari ko'rgazmasini namoyish etishdi. Tanlov natijalariga ko'ra «Yosh konstruktor va ixtirochi» yo'nalishida 60-maktab o'quvchisi Kamoliddin Sobirjonov, «Yosh arxitektor» yo'nalishida 15-maktab o'quvchisi Jahongir Tursunboyev, «Yosh musavvir» yo'nalishida BABM to'garagi a'zosi Nosirjon Nuriddinov, 58-maktab o'quvchisi Sevara Abdullayeva, «Liboslar dizayni» yo'nalishida 13-maktab o'quvchisi O'g'ilxon Najmiddinov, «To'qish» yo'nalishida 34-maktab o'quvchisi Manzura Tursunboyeva, «Duradgorlik» yo'nalishida 23-maktab o'quvchisi Anaxon Olimjonov va BABMning to'garak a'zosi Mo'minjon Obidjonov faxrli 1-o'rinni egallashdi. Ularga tashkilotchilarning «Faxriy yorliq» va esdalik sovg'alari topshirildi. Hozirda g'oliblar tanlovning viloyat bosqichiga qizg'in hozirlik ko'rishayotir.

Kamola NOSIROVA

ERTAKLAR YAXSHILIKKA YETAKLAR

Toshkent shahrining Olmazor tumanida joylashgan 106-zaif eshituvchilar maxsus maktab-internati tarbiyalanuvchilari ham bu quvnoq bayramni ajoyib tarzda nishonlashdi. Bayramga bag'ishlab o'tkazilgan tadbirning «Ertaklar – yaxshilikka yetaklar» deb nomlanishi zamirida ezgu maqsad – o'quvchilarni kitobxonlikka jalb qilish yotadi. Respublika xalq ijodiyoti va madaniy-ma'rifiy ishlar ilmiy-metodik markazi, Respublika Hunarmandlar uyushmasi hamkorligida o'tkazilgan xayriya tadbirida mazkur markaz direktor o'rinbosari O'tkir Tohirov so'z olib, bolajonlarni ayyom bilan qizg'in muborakbod etdi. Shuningdek, internat rahbariyati va tarbiyachilariga minnatdorchilik bildirib, zaif eshituvchi bolalarni tarbiyalashdek xayri, mashaqqatli ishlarida muvaffaqiyatlar tiladi.

Tadbirning asosiy tashkilotchisi «Jayhun» qo'g'irchoq teatri badiiy rahbari qo'g'irchoqsoz,

qo'g'irchoqsoz usta-hunarmand Mansur Quryazov tayyorlab kelgan qiziqarli tomoshalar, ertaklar, qo'g'irchoqlar «ijrosi»dagi kuy va qo'shiqlar bolajonlarni davraga chorladi. Avvaliga biron uyali, tortinib turgan kichkintoylar ham raqsga tushayotgan tengdoshlariga qo'shilib ketganlarini sezmay qolishdi. Xullas, o'ynamagan, quvnamagan, kuylamagan bolakayning o'zi qolmadi. Mansur akaning kichkintoylarga ulashgan qo'g'irchoqlari, shuningdek, Respublika Hunarmandlar uyushmasi tomonidan taqdim etilgan sovg'alar ularning quvonchiga quvonch qo'shdi.

Internat qoshidagi «Guldasta» raqs dastasi qatnashchilarining chiqishlari, «Durdona» guruhi xonandasi Iroda Qurbonova ijrosidagi qo'shiqlar, Saida Avezovaning raqslari barchaga bir olam zavq ulashdi.

Tadbir so'ngida internat direktori Muhtabar Alimtayeva so'zga chiqib, bolajonlarning o'ksik qalblarini biron bo'lsa-da ko'tarishga intilgan tashkilotchilarga minnatdorchilik bildirdi.

O'z muxbirimiz.
Suratlarda: bayramdan lavhalar

BOLAJONLAR BAYRAMI

Haftalikning dastlabki kuni «Sen yolg'iz emassan» respublika jamoatchilik bolalar jamg'armasi tomonidan Xalq ta'limi vazirligi, Respublika bolalar ijtimoiy moslashuvi markazi, YUNISEF hamda YUNESKOning O'zbekistondagi vakolatxonalarini hamkorligida «O'z kelajagimizni hamjihatlikda yaratamiz» mavzusida VI respublika bolalar forumi tashkil etildi.

Haftalik doirasida viloyat, shahar va tumanlardagi madaniyat va istirohat bog'lari shirintoylar ixtiyorida bo'ldi. Poytaxtimizdagi 21-, 22-, 23-«Mehribonlik uy»lari tarbiyalanuvchilari uchun Bo'stonliq tumaniga dala sayli uyushtirildi. Ayni kunlarda ham bolajonlar ishtirokida tadbirlar, tomoshalar, konsert dasturlari, festivallar uyushtirilyapti.

«Sog'lom avlod uchun» xalqaro xayriya jamg'armasi tomonidan ham ota-ona mehridan bebahra bolalar qalbiga quvonch ulashish maqsadida ko'p-

toptirish, ularga o'z iqtidorlarini namoyish etish imkonini berish maqsadida, «Yer kurrasida tinchlik!» shiori ostida rasmlar ko'rik-tanlovi o'tkazildi.

Bu kabi ezgulikka yo'g'rilgan sa'y-harakatlar ertangi kunimiz egalari bo'lmish yosh avlod qalbiga shodlik, quvonch ulashishga qaratilgan. Zero, bola kulsa, olam kuladi. Uning shodligi bilan dillar nurafshon.

Aziz o'quvchilar, kitobxon-u kitob o'qishdan ko'ra bo'sh vaqtini kompyuter o'yinlariga sarflashni ma'kul ko'radigan sho'x, o'yinqaroq bolajonlar! Mana, yozgi ta'tilni ham boshlab yubordingiz. Ta'til kunlaringizni maroqli, mazmunli o'tkazishingizga biroq bo'lsa-da hissa qo'shish maqsadida barchangizni an'anaviy kitobxonlik tanloviga taklif etamiz.

mizni boyitadi, so'z boyligimizni oshirib, xotiramizni mustahkamlaydi.

Qalbingizdagi dur-u javohirlar manbai – kitobga bo'lgan mehrni yanada oshirish maqsadida «Kamalak» respublika bolalar tashkiloti hamda «Tong yulduzi» gazetasi hamkorligida an'anaviy

«KIM KO'P KITOB O'QIYDI?» tanlovini e'lon qilamiz.

Tanlov shartlari quyidagicha: ishtirokchining surati, o'qigan badiiy kitoblari ro'yxati, maktabdagi eng yaxshi kitobxon o'quvchi ekanligini tasdiqlovchi maktab direktori va sinf rahbarining tavsifnomasi «Tong yulduzi»

«KIM KO'P KITOB O'QIYDI?» TANLOVIGA MARHAMAT!

Bu taklifimiz bilan sizga, yozni faqat kitob o'qish bilan o'tkazing, degan fikrni uqtirishdan yiroqmiz. Lekin har narsaning me'yori bo'lganidek, har bir kuningizni to'g'ri taqsimlab olsangiz, ham ma'naviy, ham madaniy hordiq olishga ulgurasisiz. O'z vaqtida dam oling, tabiat qo'yniga chiqing, anhorlarda cho'milib chiniqing, kompyuter o'yinlarini o'ynang. Lekin kitob mutolaasiga ham, albatta, fursat toping.

Zero, kitob qalbimizni, ong-u shuurimizni nurafshon qiladi, ma'naviyati-

ZUBAYDA o'lgan surat

gazetasi tahririyati manziliga yuboriladi. Maktubingizda telefon raqamingizni ko'rsatishni unutmang.

Tanlov 1-oktabr – O'qituvchilar va murabbiylar kuni arafasida yakunlanadi. Shogirdlar yutug'i ustozlar bayramiga eng qadri sovg'a bo'ladi, degan umiddamiz.

G'oliblar «Kamalak» Respublika bolalar tashkiloti hamda «Tong yulduzi» gazetasining «Faxriy yorliq»lari, esdalik sovg'alari bilan taqdirlanadilar.

Maktublaringizni kutamiz!

Adabiyot – sehirli olam. Bu olamga kirgan inson borki, hech qachon uning sehidan bebahra qolishni istamaydi. Uning sirli tilsimlari kishini doimo o'ziga jalb etaveradi. Qalam ahli bu hissiyotlarni goh nasr, goh nazmga solib, o'quvchi qalbiga yetkazishga intiladi. Kitob – xazina, bilim – boylik ekanligini chuqur anglagan yosh ijodkorlar ustozlar etagidan mahkam tutishga intilishadi.

SURXONNING YOSH IJODKORLARI

Yurtboshimiz «Adabiyotga e'tibor – ma'naviyatga, kelajakka e'tibor» risolasida «Iste'dod, iste'dod va yana bir bor iste'dod sohiblarini topish, tarbi-

yalash va ularning mehnatini munosib qadrlash eng asosiy vazifamizga aylanishi zarur», deya ta'kidlaganlar. Darhaqiqat, mamlakatimizda iqtidorli yoshlar bee'tibor qolmaydi, ularning iste'dodlarini to'la namoyon etishi uchun yetarli sharoitlar yaratilgan. Jumladan, O'zbekiston Yozuvchilar uyushmasi Surxondaryo viloyati bo'limi qoshidagi «Surxon», «Jayhun» hamda Qumqo'rg'on tumanida faoliyat yuritib kelayotgan «Ilhom» kabi yosh ijodkorlar klublarida o'z mahoratlarini oshirib borayotgan yosh ijodkorlar talaygina. Ularni qo'llab-quvvatlash maqsadida «Surxonning yosh ijodkorlari» nomli kitob chop etildi.

Kuni kecha Termiz davlat uni-

versitetida o'tkazilgan kitob taqdimotida viloyat hokimi Normo'min Choriyev yoshlarni ushbu hayajonli kun bilan qutlab, jumladan shunday dedi:

– Yoshlarimiz yo'lini Istiqlol quyoshi yoritayotgani kelajagimizning yanada nurafshon bo'lishidan dalolat beradi. Ta'bir joiz bo'lsa, bugun Surxon adabiyoti mavjlanmoqda. Vohamiz yosh shoirlar-u yozuvchilari yangi bir to'lqin bo'lib, adabiyot olamiga intilib, talpinib kelmoqda.

Bu iliq fikrlardan ilhomlangan yosh ijodkorlar go'zal she'rlar o'qidilar.

Ularning qalbini to'lqinlab, mavjlanib she'r o'qish baxti hech qachon tark etmasin.

Manzura ASROROVA,
Surxondaryo viloyati, Qumqo'rg'on tumanidagi 12-umumta'lim maktabining ona tili va adabiyot fani o'qituvchisi

QO'G'IRCHOQ TEATRI – SHILATGONDA

Qo'qon tasviriy va amaliy san'at kolleji qoshidagi qo'g'irchoq teatri a'zolari yaqinda Farg'ona viloyat bolalar suyak-sil kasalliklari sanatoriysida bo'lib, u yerda davolanayotgan bolajonlarga ajoyib tomosha ko'rsatishdi. O'zbek xalq ertagi asosida sahnalashirilgan «Zunrad va Qimmat» asarini namoyish etib, o'ksik ko'ngillarni ko'

tarishdi. O'z navbatida o'quvchilar ham ona Vatan, Istiqlol, tinchlik, baxtli bolalikni madh etuvchi qo'shiqlar kuylab, chiroyli raqslar ijro etishdi. San'atsevar aka-opalari tashrifi bemor bolalarga quvonch bag'ishladi.

Muhammadjon MAHMUDOV,
Farg'ona viloyati

DONISHMANDDAN SO'RADILAR:

«Yetti xazinaga teng boyligingiz bo'lsa, nima qilardingiz?» Donishmand javob beribdi: «Hammasini yaxshilik yo'lida, odamlarning salomatligi uchun sarf etardim». Odamlar yana so'rashibdi: «Bordi-yu, ularga faqat buyum sotib olishingiz lozim bo'lsa, nima olardingiz?» Donishmand javob beribdi: «Umr sotib olardim, uni el-yurt xizmatiga bag'ishlardim...»

Qanday ajoyib javob-a?! Aziz tengdoshlar, umrni sotib olishning iloji yo'q ekanligini barchamiz yaxshi bilamiz. Shunday ekan, keling, berilgan umrimizni behuda o'tkazmaylik. Har bir daqiqani unumli sarflab, yurtimizni obod qilaylik. Tabiat in'om etgan boyliklardan unumli foydalanib, uni bundan-da ko'rkam qilib, kelgusi avlodlarga yetkazaylik.

Marhabo BOG'BEKOVA,

Xorazm viloyati, Hazorasp tumanidagi 2-maktabning 7-sinf o'quvchisi

Ota-onangiz, ustozlaringiz xatti-harakatlaringizdan, xulq-atvoringizdan qoniqmayotganlarini bot-bot ta'kidlashyapti. Kattalar tanbehidan to'g'ri xulosa chiqarib, yaxshi bola bo'lishga harakat qilasis-u, ammo qandaydir ichki tuyg'u endi yosh bolani teragandek tergashlarini istamayotganini «uqtirib» turadi. Bu holat nima bilan bog'liq? O'zimizni qiziqirgan shu kabi savollar bilan X.Z. Kolapov nomli kompyuter texnologiyalari kasb-hunar kolleji ruhshunosi Sayyora opa OBILOVAg'a murojaat qildik.

O'G'IL BOLA - MARD BOLA

SIZ O'SMIR YOSHIDASIZ

– Sayyora opa, o'smirlik qanday davr? Shu haqda tushuncha bersangiz.

– O'smirlik davriga «og'ir davr», «keskin davr», «o'tish davri» deb ham nisbat berishadi. Bu yoshdagilar ko'pincha jizzaki, qaysar, jahldor bo'lib qolishadi. Ular o'zlarini kattalardek tutib, o'z «men»ini kashf qilishga urinishadi. Bu davrda «Menga nima bo'lyapti?» degan savol ko'pchilikni o'ylantirishi tabiiy. Bu insonning 11-15 yoshgacha bo'lgan bolalikdan yoshlikka o'tish davri bo'lib, boshqa davrlardan o'zining keskinroq, murakkabroq kechishi bilan farqlanadi. Ayrimlarda bu davr bir-ikki yil ertaroq yoki kechroq kuzatilishi mumkin. O'smirlik davrining murakkabligi ko'plab psixologik, fiziologik va ijtimoiy omillar bilan bog'liq.

– O'smirlarda jismoniy rivojlanish holati qanday kechadi?

– Avvalo, ularda endokrin sistemasi o'zgaradi. O'g'il bolalarda bo'y o'sishining tezlashishi, yuz qismining jadal rivojlanishi kuzatiladi. Ovozlar do'rrillab, yuzlariga husnbuzarlar toshadi. Ayniqsa, umurtqa pog'onasi bu davrda yanada tezroq o'sa boshlaydi. Bu paytda ular qomatlarini tik tutishlari, ko'proq badantarbiya bilan shug'ullanishlari kerak bo'ladi. Chunki aksariyat suyak kasalliklari mana shu davrda rivojlanadi va albatta, bolaning kayfiyatiga, ruhiyatiga ta'sir qiladi. O'smir nisbatan musta-

qillikka erishishga harakat qiladi. O'zini himoya qila olishini isbotlashga, mehnat qilib, o'z ehtiyojlarini mustaqil ravishda qondirishga harakat qiladi. Muammolarini ota-onasiga aytishni istashmaydi.

Ular o'zlaridagi bunday o'zgarishlardan qo'rqmasliklari kerak. Bu o'tkinchi davr hisoblanadi. Balog'at yoshiga to'layotgan bolalar ko'proq qiziqarli kitoblarni o'qishlari, do'stlar orttirishlari maqsadga muvofiq bo'ladi.

toqatsiz bo'ladilar, ayniqsa, qaror qabul qilishda ikkilanadigan kishilarga toqatlari yo'q. Xato qilishsa, juda qiyinchilik bilan tan oladilar, e'tirozlarni qabul qilmaydilar, o'z so'zlarida muqim turib oladilar. Uchburchaklar hammani o'z izmiga solishga harakat qilishadi.

Aylana. Kim bu shaklni tanlagan bo'lsa, u odamlar bilan tezda muloqotga kirishib ketadi. Aylana boshqa shakl va killariga qaraganda, odamlarga yaxshilik tilovchi, ularni birlashtiruvchi shakldir. Ular sezgirlilik bilan o'ksik ko'ngilga taskin berishga shoshilishadi. Odamlarni yaxshi farqlay oladilar. Aylana uchun hokimiyat kimning qo'lida ekanligi muhim emas, unga hamma rozi, tinchlik bo'lsa, bas. Lekin axloq va adolat borasida qat'iylik va qattiqqo'llikni namoyon etadi.

To'rtburchak. To'rtburchakni tanlagan o'smirlarning holati kun aro, hatto kun davomida o'zgarib turadi. Ularning o'zini baholashi deyarli doim past bo'lganligi

uchun «yaxshi» bo'lishga harakat qilishadi. Xatti-harakatlari kutilmaganda shiddatli tus olishi atrofda gillarni sergak torttiradi va o'z navbatida «o'zgaruvchi odam» bilan muloqotga kirishishdan qochishlari mumkin. To'rtburchaklar ulargacha hech kim qilmagan ishni qilishga, hech kim o'ylab ko'rmagan savollarga javob berishga harakat qilishadi.

Zigzag. Bu shakl ijodkorlik timsolidir. Unga obrazli fikrlash, oldindan his etish (intuitsiya), integrativ (mujassamiy) fikrlash xususiyati xosdir. Ular turli nizolarni hal etishda bironovga yon bosish bilan emas, balki nizo o'z yechimini topishi mumkin bo'lgan yo'lni izlash bilan hal etadilar. Tabiatan aqlli, tillari burro bo'lishi mumkin. Yangiliklarga o'ch bo'lishadi, shu sababli, ular o'z g'zarimaydigan qonun-qoidalarni yoqirishmaydi.

Aziz o'quvchilar, o'smir yoshida ko'proq muammolar yechimiga yo'l topishni istab qolasiz. Agar sizni yoshingizga doir turli savollar qiyinasa, bizga maktub yo'llang. Savollaringizga javob berishga harakat qilamiz.

Suhbatdosh: Ozoda TURSUNBOYEVA

BIZGA XOS FAZILAT

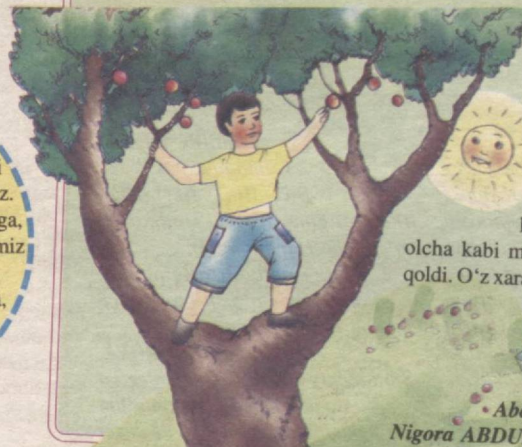
Mening ismim Abdurasul. Poytaxtimizdagi so'lim mahallalardan birida yashayman. Mahallamiz, ayniqsa, shu kunlarda juda obod, ko'rkam bo'lib ketgan. Tut va giloslar g'arq pishgan.

Uyimiz oldida gilos daraxti bor. Onamning odatlari – hosilning oldini qo'niqo'shnilarga tarqatadilar. Tunov kuni onam: «Shu gilosni terib bersang, oldini qo'shnilarga tarqatib, ortganini sotsak, uvul bo'lmasdi, yana qishga sharbat va murabbolar tayyorlardik», dedilar. Do'stim Komil bilan nonushtadan so'ng gilos terdik. Qo'shnilarga, nuroniy otaxon-u onaxonlarga tarqatdik. Ular juda xursand bo'lib, minnatdorchilik sifatida shirinliklar bilan siylashdi, uzundan-uzun duolar qilishdi. Bundan o'zimiz ham juda quvondik. Ikki chelagini onam bozorga olib borib, sotib keldilar. Komil ikkimizga ham terganimiz uchun oz-

ozdan pul berdilar. Pulni nimaga ishlatsak ekan, deya rosa o'yladik. O'ylay-o'ylay, yozgi ta'tilda bekor yurmam, biror sport turiga qatnashishga ahd qildik.

Ha, aytgandek, ko'chamizdagi o'rik, olma, olcha kabi mevalar ham pishay deb qoldi. O'z xarajatlari uchun o'zi mehnat qilib pul topish o'g'il bolaga xos fazilat, deb o'ylayman.

Abdurasulning hikoyasini Nigora ABDUNAZAROVA yozib oldi

SINFIMIZ BOLALARI

Bizga juda ma'qul bo'lgan «O'g'il bola – mard bola» sahifasi orqali sinfimizdagi o'g'il bolalarning ayrim jihatlarni namuna qilib ko'rsatmoqchimiz.

Ular ayrim tengdoshlari kabi nojo'ya so'zlarni so'zlashmaydi. Ustozlarga, qizlarga xush muomalada bo'lishadi. Bir-birimizga «siz»lab murojaat qilganimiz uchun suhbatlarimiz o'zaro hurmat asosida o'tadi.

Buvim aytganlaridek, o'g'il bola og'ir-vazmin bo'lsa, o'ylab so'zlasa, so'zining ustidan chiqsa, hamisha hurmatga sazovor bo'ladi.

Gulnoza HASANOVA,
Samarqand viloyati, Ishtixon tumanidagi
1-son IDUM o'quvchisi

Namangan shahridagi 2-Davlat ixtisoslashtirilgan maktab-internati ingliz tili fani chuqur o'qitiladigan ta'lim maskanlaridan biri sanaladi. Mazkur bilim dargohida har juma «Ingliz tili kuni» deb belgilangan. O'quvchilar shu kuni faqat ingliz tilida so'zlashadilar, qiziqarti ma'lumotlar, yod olgan she'rlarini shu tilda ravon bayon etadilar.

TA'TIL OLDI TADBIRI

O'quv yilining so'ngi kunlari 5-7-sinf o'quvchilari ishtirokida o'tkazilgan «We love English» tadbiriga o'quvchilar, ustozlar bilan birgalikda ota-onalar ham taklif etildi. Ayniqsa, 5-sinf o'quvchilarining chiqishlari barchaga manzur bo'ldi. «Sindrella», «Oltin baliq», «Qizil

namoyish etish bilan isbotladilar. O'quvchilarning ingliz tilida ravon so'zlashlari, aktyorlik mahoratlari barchaga xush kayfiyat ulashdi.

Tadbir so'ngida maktab direktori Baxtiyor Muqimov so'zga chiqib, ingliz tilining ahamiyatini chuqur anglagan

Ta'til kunlarida til o'rganish eng sevimli mashg'ulotlaringizdan biriga aylanganidan mamnunmiz. Bunda «Ingliz tilini o'rganamiz» nomli sahifamiz sizga ko'makchi bo'layotganini maktablaringiz mazmunidan bilish mumkin. Kichik tarjimalari-yu ustozlari yordamida tuzgan testlari, yozgan she'rlarini sahifamizga yo'lla-

yotgan tengdoshlaringiz ham talaygina. Bugun ulardan biri Sirdaryo viloyati, Xovos tumanidagi 7-maktab o'quvchisi **Gulnora TOSHQULOVA**ning ingliz tilida yozgan «Maqtanchoq quyon» nomli ertagini e'tiboringizga havola qilamiz. Ertakni o'qib, uka va singillaringizga mazmunini so'zlab bering.

BRAGGART HARE

Far away animals lived friendly in the forest. A lot of hares lived friendly in the too. But there was a braggart hare among them. One day a braggart hare called it's friends and said: «I am not afraid of anybody».

He boasted: «My heart is like a lion and my force is like a bear». After that hares were angry with it and appeal to a crow. They asked a crow to punish a hare. A crow agreed with them. A crow standing on a tree, it was on the watch for a hare and punished. A braggart hare asked to forgive and not to do like this. A crow forgived it and then it didn't boast any more. One week passed. One day when a crow walked, it heard a voice of dogs, when the dogs were approaching the crow, a braggart hare saw it and it tried to distact them. The dogs hunted after them. The hare rescued the crow's life. After leaving the hunters the crow called all of the hares and said.

«The hare is not braggart, it is a brave hare».
The end.

qalpoqcha» ertaklari sahnada namoyish etildi. O'quvchilar ranglar va mevalar tilidan so'zlab, «o'zlari»ni tanishtirdilar. «If you happy and you know», «Look what I can do», «Oh playmate» qo'shiqlarini o'quvchilar jo'rovov bo'lib kuyladilar. Sindrella – 5-sinf o'quvchisi Iskandar Tohirov, baliqchi chol – Sardor Ahmedov, Qizil qalpoqcha – Saida'zam Abdurahmonovning ijrolarini yig'ilganlar qarsaklar bilan olqishlashdi. 7-«D» sinf o'quvchilari ham o'zlarining ijodkor va iqtidorli ekanliklarini «Suyunchi», «Shum bola» kinofilmlaridan sahna ko'rinishlari

o'quvchilarning tadbirdagi faol ishtiroki haqida iliq fikrlar bildirdi. Uni tayyorlagan ustozlar Nafisa Dadajonova va Marg'uba Boboxonovaga minnatdor-chilik bildirildi. Mehmonlar ham anjumandan olgan taassurotlarini hayajon bilan bayon etdilar. Qiziqarli tadbir ingliz tili bayramiga aylanib ketdi.

Bilimdon, zukko o'quvchilar til o'rganishni ta'tilda ham davom ettirish niyatidalar.

Mukarramxon SATTOROVA,
ona tili va adabiyot fani o'quvchisi

Farzand – oila quvonchi. Uning sog'lomligi ota-onaning baxti. Lekin bolalar salomatligiga, hayotiga xavf soladigan baxtsiz hodisalar ham sodir bo'lib turishi achinarli holdir.

Bular orasida ko'plab uchraydigani va juda og'ir oqibatlariga olib kelayotgani yo'l-transport hodisalaridir. Bolalar bilan bog'liq yo'l-transport hodisalarining oldini olish shu kunning eng dolzarb masalalaridan biridir. Bugungi kunda yurtimizda bunday ko'ngilsizliklarning oldini olish yuzasidan keng ko'lamlı tadbirlar amalga oshirilmoqda.

Xususan, yaqinda Toshkent shahar Xalq ta'limi boshqarmasi tizimidagi umumta'lim maktablari o'quvchilariga yo'l harakati qoidalarini o'qitish samaradorligini oshirish va bolalar tomonidan sodir etilishi mumkin bo'lgan yo'l-transport hodisalarining oldini olish maqsadida boshqarma tasarrufidagi umumta'lim maktablari o'quvchilari o'rtasida «Yashil chiroq – 2013» ko'rik-tanlovi o'tkazilib kelinmoqda. Yaqinda tanlovning tuman bosqichlari o'tkazilib, eng munosib deb topilgan 11 ta guruh «Yosh yo'l nazoratchilari» Mirzo Ulug'bek nomidagi madaniyat va istirohat bog'ida o'tkazilgan shahar bosqichida «Yo'llarda piyodalar

Yo'l qoidasi – umr foydasi

harakati», «Yo'l-transport hodisasida jarohatlanarlarga birinchi tibbiy yordam ko'rsatish», «Yosh velosiped haydovchilar qoidasi», «Yo'l harakati qoidasi»dan nazariy imtihon, «Tartibga solingan chorraha maketini yasash», «Radio-to'lqinlar orqali boshqariladigan transportlarning qoidali harakati» hamda «Yo'l belgilari» kabi turlar bo'yicha o'zaro musobaqalashdilar.

O'tkazilgan ko'rik-tanlovda Toshkent shahar, Shayxontohur tumanidagi 157-maktabning yosh yo'l nazoratchilari eng yuqori ball to'plab, oliy o'ringa sazovor bo'ldilar.

Ular iyul oyida Respublika birinchiligi uchun o'tkaziladigan «Yashil chiroq – 2013» musobaqalarida qatnashish huquqini qo'lga kiritdilar.

Poytaxtning Mirobod, Uchtepa, Yakkasaroy, Mirzo Ulug'bek tumanlari yosh yo'l nazoratchilari birinchi o'rinni egallashdi.

Faxrli ikkinchi o'ringa Yunusobod, Chilonzor, Olmazor, Bektemir tumanlarining yosh yo'l nazoratchilari sazovor bo'lishdi.

Sergeli, Hamza tumani vakillari faxrli uchinchi o'rinni olishga erishdilar.

G'oliblarga ko'rik-tanlovning «Faxriy yoriq» hamda esdalik sovg'alari topshirildi.

Tohir MULLABOYEV,

O'zbekistonda xizmat ko'rsatgan jurnalist

KITOB

Kattalarga hurmatda,
Kichiklarga izzatda,
Bo'lish ilmi, albatta,
Bu kitobdir, bu kitob!

Ummonlardan dur tergan,
Hayot sabog'in bergan,
«Menga oshno bo'l», degan
Bu kitobdir, bu kitob!

Odob nima – bildirgan,
Elga xizmat qildirgan,
Quvontirgan, kuldigan
Bu kitobdir, bu kitob.

Dilimizni yayratgan,
Ilm nurin taratgan,
Dilda dunyo yaratgan,
Bu kitobdir, bu kitob!

Nodira LAPASOVA,

Jizzax viloyati, Paxtakor tumanidagi
17-umumta'lim maktabining 8-sinf o'quvchisi

BOLALIK HAM O'TDI...

Quchog'ingdan ayrilish og'ir,
Vujudimni chulg'aydi titroq.
Ko'zlarimda unsiz xavotir,
Chalinmoqda so'nggi qo'ng'iroq.

Sinfdoshlar bilan qadrdon,
Kun o'tganin sezmadik mutlaq.
Bolalik ham o'tdi sho'x, shodon,
Chalinmoqda so'nggi qo'ng'iroq.

Xayr endi, qadrdon maktab,
Ongimizni yoritgan chiroq.
Bizni ulkan ishlarga chorlab,
Chalinmoqda so'nggi qo'ng'iroq.

Farangiz XOLBO'TAYEVA,
Samarqand viloyati, Paxtachi tumanidagi
21-umumta'lim maktabining 9-sinf o'quvchisi

ORASTA QIZLAR

Aqllidir, ham dono,
So'zlarida ko'p ma'no,
Laylo, Zebo-yu Ra'no
Bizning orasta qizlar.

Saranjom-u sarishta,
Uddaburon har ishda,
Deysiz misli farishta
Bizning orasta qizlar.

Ko'zlarida hayosi,
Chiroylidir ibosi,
Ufurar qalb ziyosi
Bizning orasta qizlar.

Yulduz MO'MINOVA,
O'zbekiston davlat jahon tillari
universiteti qoshidagi 2-akademik
litseyining 2-bosqich o'quvchisi

AFSUS

(Hikoya)

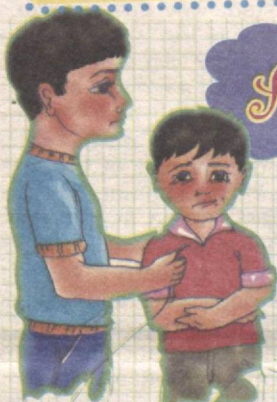
Aka-uka Elbek va Eldor maktabdan qaytgach, oshxonaga kirishdi-yu ko'zlari deraza oldida tashqariga chiqish ilinjida tipirchilab uchayotgan chumchuq bolasiga tushdi. U juda holdan toyan edi. Deraza oldida patlari

sochilib yotibdi. Aka-uka shovvozlar uni bir zunda tutib olishdi. Elbek qushchani mahkam ushlab turdi. Eldor esa oyog'iga uzun ip bog'lab qo'ydi. Uning oldiga don-dun sepib, kichkina idishda suv ham keltirib qo'yishdi. Sayyora opa ishdan qaytgach, o'g'illariga bu ishlari uchun tanbeh berdi. Bolalar onasidan uzr so'rab, qushchani tanib olish uchun oyog'idagi bog'ichni yechmasdan uchirib yuborishdi. Shu kuni oqshom chog'i

bog' tarafdin qushlarning g'alati chug'urlashi eshitildi...

Bir necha kundan so'ng Elbek o'rik tergani bog'dagi daraxtlardan biriga chiqdi. U yerda oyog'idagi ipi shoxlarga o'ralashib qolgan o'sha kungi qushchani o'lik holda ko'rdi. Elbek uni darhol pastga tushirdi. Aka-ukalar qushchaga termulgan qilgan ishlaridan pushaymon bo'lishdi.

Umida XO'JAMOVA,
Navoiy viloyati, Xatirchi tumanidagi 9-maktab o'quvchisi

Sardor yozgi ta'tilni asosan daryo bo'yida o'tkazadi. Bu yerda shaharliklar ham dam olishadi. Ularning ba'zilar tabiatga ozor yetkazmay hordiq chiqarish, boshqalari, aksincha, mashinadan tushar-tushmas ko'm-ko'k maysalarni ezib-yanchib, ustiga sholcha tashlashadi, gurkirab o'sib turgan suv tollarning shox-shabbalarini sindirib chayla yasashadi, chiqindilarini daryoga irg'itishadi.

Sardor ana shunaqalarni yomon ko'radi. Kichkinagina jussasiga qarab xo'rsinadi. «Qorinboy» amakilarga kuchi yetmasligi alam qiladi. Lekin ular ketishi bilan «mehmon»lar oyog'i ostida ezilgan giyohlarni silab-siypab turg'azadi, chiqindilarni axlatxonaga olib borib tashlaydi, buloq «ko'zi»ga tiqib ketishgan toshlarini surib qo'yadi.

– Katta bo'lsam, ularning birortasini ham daryomizga yaqin yo'latmayman, – deydi o'rtog'i Rasulga.

– E, ular sendan so'rab o'tirisharkanmi, daryo hammaniki.

– Ularniki emas! Ularniki bo'lganda, joni achirdi. Ana, qara mashinalarini, hatto yig'ma soyabonlarini ham qanchalik avaylashadi...

– Qo'y-e, nima endi, daryoga, daraxtga achinib yig'lamoqchimisiz? Unday bo'lsa, daryoni uyingga olib ketaqol.

– Nima qilaman uyimga olib ketib. Daryo shu yerdan oqaversin, oqqanda ham top-toza bo'lib, to'lib oqsin. Ana, yana kelishyapti, – xo'rsindi Sardor mashinadan tushib kelayotgan bir necha yigit-qizlarga ishora qilib...

Bolalar kunning tafti ancha qaytgach, sigirlarini soyadan olib, tolga bog'lashdi. Shu payt jarlik tomondan chiqayotgan tutunni ko'rib qolishdi.

– Dam oluvchilar biror yerga o't qo'yvorishdi, shekilli, – yugurdi Sardor. Rasul unga ergashdi. Ular yetib borishganda, jar qirg'og'idagi keksa tut daraxti, unga chirmashib ko'm-ko'k bo'lib o'sib yotgan maymunjon

butalari ham gurillab yonardi. Manzara dahshatli edi. Shu payt butalar orasidan koptokdek olov chiyillab otilib chiqdi, uning ortidan uch-to'rtta tipratikan yugurgilab kelardi. Sardor darhol kiyimini yechib «olov-koptok» ustiga otdi-da, uni tutib oldi. Olovni bir amallab o'chirib qarashsa, ona tipratikan ekan. Sho'rlikning tikanlari kuyib ketibdi. Uning ko'zlaridan milt-milt yosh oqardi. Yordamga yetib kelgan bolalar bilan birgalashib olovni o'chirishdi. So'ngra, qo'rquvdan qayerga borishni bilmay turgan tipratikanlarni tutib olishdi.

– Endi ularni nima qilamiz? Iniyam yonib ketdi, – dedi Rasul.

– Uyga olib ketaman, dadam davolaydilar, – dedi Sardor.

– Anavi shaharliklar tutga benzin sepib yoqishdi, – dedi Akmal.

– Sen qarab turaverdingmi? – jahli chiqdi Sardorning.

– Nima ham qila olardim, ular kap-katta yigitlar bo'lsa...

– Akmal, bu yoqqa yur, – Sardor Akmalga nimadir deb pichirladi.

Yarim kechada Sardorlarning darvozasi taqilladi. Ravshan aka darvozani ochsa, hudud noziri va yana bir yigit turardi.

– Bevaqt kelganim uchun uzr, o'g'lingiz uydami? – so'radi Nosir aka.

– Hozir uxlati. Tinchlikmi? – hayratlandi Ravshan aka.

– Mana bu yigitlar shaharga qaytishlari kerak edi...

– Dada, kim kelibdi? – Sardor darvozaga yaqinlashdi-yu, «tanishlariga» ko'zi tushib, qovog'ini uygancha to'xtab qoldi.

– Sardor, bu akalaringni taniysanmi? – so'radi nozir.

– Taniyman, – istamaygina javob qildi Sardor.

– Ular mashinasining raqamini sen yechib oldingmi?

– Nega o'zlari tutni yoqishadi?

– Buning uchun ular jazolarini olishdi. Lekin sen ham noto'g'ri qilgansan, bizga xabar berish o'rninga...

– Ketolmay qiynalishsin dedim-da ularga kuchim yetmagandan keyin...

– Seni tushunaman, – Sardorning yelkasiga qo'lini qo'ydi mayor.

Shu payt qitirlagan tovushdan hamma ichkariga qaradi, hovlida qorni bint bilan o'ralgan tipratikan, atrofida esa bolalari chopqillab yurardi...

Muhabbat HAMIDOVA

Mana, yurtimizda yana bir o'quv yili yakunlanib, o'quvchilar orziqib kutgan yoz fasti ham bostlandi. Quvonarlisi, ortda qotgan o'quv yilida ham bilimga chanqoq, intiluvchan yoshlarimiz o'z bilim va ko'nikmalarini mustahkamlab, barcha fanlardan yuqori baho olib, ota-onasi, ustozlari ishonchini oqlashdi. Endi soya-salqin, bahavo go'shalarida, so'lim oromgozlar bag'rida har qancha dam olsalar, yarashadi.

Samarqand viloyati, Tayloq tumanidagi 5-maktab qoshidagi sport to'garaklari ta'til kunlarida ham sportsevar bolajonlar bilan g'ujum bo'ladi.

DUNYODAGI TENGDOSHIM

F R A N S I Y A D A B O L A T A R B I Y A S I K U N I

Fransuz bolalari ham dunyodagi barcha millat farzandlari qatori hamisha o'z yurti, millati bilan faxrlanib yashashadi. Fransuzlar farzandlarining jamoada ulg'ayishini muhim hisoblaganliklari bois barcha bolalar maktabgacha ta'lim muassasasiga qatnashlari majburiy qilib belgilangan. Lekin chorshanba kuni an'anaviy tarzda ota-onalarning bola tarbiyasi bilan shug'ullanadigan kuni deb e'lon qilingan bo'lib, shu kuni Fransiya bog'cha va maktablar ishlaymaydi. Bola tarbiyasida esa, ayniqsa, otalarning o'rmi katta bo'lib, farzandlarini sport seksiyalariga olib borish, dam olish kunlari sayrga olib chiqish va maktab majlislarida ishtirok etishda ilg'or hisoblanishadi. Ta'lim tizimi esa to'rt bosqichda olib boriladi:

- maktabgacha ta'lim (6 yoshgacha);
- boshlang'ich ta'lim (6-11 yoshgacha);
- o'rta ta'lim (11-18 yosh);
- oliy ta'lim.

Maktabda o'quvchilar bilimi, darslarni o'zlashtirishi 20 ballik sistemada baholanib borilsa, litsey va kollejlarda o'quvchilarning bilim darajasiga qarab o'rin beriladi. Masalan, bir o'quvchi fizikadan birinchi, matematikadan o'n birinchi, rasm chizishdan ikkinchi o'rinni egallashi mumkin. Ota-onalar esa bolalarning o'qishi uchun barcha sharoitni yaratib beradi. Mabodo bolani jazolash kerak bo'lsa, u eng sevimli mashg'uloti yoki shirinligidan mahrum qilinadi, xolos. Ayrim xorijiy mamlakatlardagi tengdoshlariga nisbatan ushbu mustaqil yoshlarining haddan ziyod muallif ravishida, ota-ona ruxsatisiz ish qilishlari noma'qul hisoblanadi. Fransuzlar kelajak avlodni mehnatkashlik ruhida tarbiyalab, ular ongiga «Yaxshi ishla va hayotdan bahra ol» degan aqidani singdirib borishar ekan. Bo'lajak mutaxassisidan esa birinchi o'rinda jiddiylik talab etilib, fransuz tilida jiddiylik so'zi kasbiy yetuklik so'zi bilan sinonimlik kasb etadi.

Kuzatib borayotganingizday, dunyodagi barcha xalqlar kelajakda yurti obod qiluvchi komil avlod tarbiyalashni orzu qiladi, ana shu yo'lda harakat qiladi, bir so'z bilan aytganda, farzandi o'zidan-da baxtli yashashini istaydi.

QIZLARXON

YOZDA MAROQLI HORDIQ

Qolaversa, har yilgidek oromgozlarga jalb qilinmagan o'quvchilarning bo'sh vaqtlarini mazmunli o'tkazishga alohida e'tibor qaratilyapti. Xususan, «Yoz-2013» sport musobaqalari ana shunday o'quvchilarning ta'tilda miriqib hordiq chiqarishlari, ularning sportga bo'lgan qiziqishini yanada oshirish maqsadida tashkil etilmoqda.

O'zbekiston Respublikasi Xalq ta'limi, Madaniyat va sport ishlari vazirligi, Bolalar sportini rivojlantirish jamg'armasi va yana bir qator tegishli tashkilotlar hamkorligida

o'tkazilayotgan ushbu an'anaviy sport musobaqalari 20-iyundan 10-avgustga qadar ikki bosqichda o'tkaziladi. Maktab va tuman bosqichidan iborat ushbu musobaqalarning yildan yilga qamrovi kengayib borayotgani bois, bu galgisi yanada qiziqarli va murosasiz tarzda o'tishi kutilmoqda.

Kuni kecha Sirdaryo viloyatida Qoraqalpog'iston Respublikasi Xalq ta'limi vazirligi, viloyatlar va Toshkent shahar Xalq ta'limi boshqarmalarining jismoniy tarbiya fani uslubchilari ishtirokida

«Yoz-2013» sport musobaqalarini ko'ngildagidek tashkil etishga bag'ishlangan seminar-trening bo'lib o'tdi.

Tadbirda so'z olganlar, «Yoz-2013» musobaqalarini o'tkazish, sport turlari bo'yicha maktablarda to'garaklar faoliyatini

yo'lga qo'yish, jismoniy tarbiya fanidan o'quvchilarning nazariy bilimlarini yanada boyituvchi sport musobaqalarini o'tkazish masalalari atroflicha muhokama qilindi.

Umumta'lim maktablarida o'quvchilarning sport bilan muntazam shug'ullanishlarini ta'minlash orqali ular o'rtasida sog'lom turmush tarzini qaror toptirishga alohida e'tibor qaratilmoqda. O'quvchilar ishtirokida o'tkazilayotgan mazkur sport musobaqalari ana shu ezgu maqsad yo'lida tashkil etilmoqda, - deydi O'zbekiston Respublikasi Xalq ta'limi vazirligi Bolalar sportini rivojlantirish boshqarmasi boshlig'i Norbobo Soatov.

Shuningdek, tadbir davomida Guliston shahridagi 16-maktab va 1-TIP bolalar sporti inshootida «Yoz-2013» musobaqalarini tashkil etish bo'yicha amaliy ko'rgazmalar ham tashkil etildi.

Sa'dullo TURSINOV

YOSH FUTBOLCHILAR MAYDONDA

Joriy yilning 16-23-may kunlari Samarqand shahrida 1997-yilda tug'ilgan o'smirlardan tashkil topgan viloyatlar terma jamoalari o'rtasida «Umid kubogi» musobaqasi tashkil etildi.

Turnir O'zbekiston Futbol federatsiyasi tashabbusi bilan o'tkazilib, unda respublikamizning barcha viloyat terma jamoalari to'rt guruhga bo'lingan holda o'zaro bahslashishdi.

Musobaqaning birinchi yarim finalida Farg'ona viloyati terma jamoasiga poytaxt viloyatidan kelgan yosh charm to'p ustalari raqiblik qilishdi. Chorak finalda samarqandlik tengqurlarini penaltilar seriyasida mag'lubiyatga uchratgan farg'onalik

o'smirlar mazkur o'yinda ham raqiblariga hech qanday imkoniyat qoldirishmadi va yakunda 2:1 hisobida g'alaba qozonishdi.

Ikkinchi yarim finalda esa Toshkent shahri va Buxoro viloyati terma jamoalari o'zaro ro'baro' kelib, unda poytaxt vakillari 2:0 hisobida ustun kelishdi.

Finalda Toshkent shahri va Farg'ona viloyati terma jamoalari maydonga tushishdi. Hal qiluvchi uchrashuvda Toshkent shahri terma jamoasi 2:0 hisobida g'alaba qozonib, bosh sovrin egasiga aylandi. Farg'ona viloyati terma jamoasiga esa ikkinchi o'rin nasib etdi.

Navro'z NORBOBOYEV

Qadim-qadim zamonlarda barcha gullar katta va chiroyli bir bog'da yashar ekanlar. Kunlarning birida bog'ga uzoqdan bir gul olib kelishibdi. Yangi kelgan «mehmon» shu qadar go'zal ekanki, unga

qolsa, ana dugonalarim – Atirgul, Nargiz, Chinnigul, Lolalar bor. Kelib-kelib men senday ko'rimsiz guldand yordam

Keling, ertak o'qiylik!

NILUFAR

Bilasizmi?

Dunyodagi eng chiroyli o'simliklardan biri bo'lgan nilufar gulini Avstraliyada, janubi-sharqiy va janubiy Osiyoda, shuningdek, Kaspiy dengizi qirg'oqlarida uchratish mumkin. Nilufar guli suvda ham, quruqlikda ham o'suvchi o'simlikdir. Ildizi hovuz tubidagi tuproqda bo'lsa, gul va barglari suv ustiga chiqib turadi.

GULCHEHRA

barcha gullar juda-juda havas qilishibdi va unga Nilufar deb nom qo'yishibdi. Qamishgulning yangi gul bilan do'stlashgisi kelar, ammo go'zalligidan mag'rurlanib ketgan Nilufarning u bilan hatto gaplashgisi ham kelmabdi. Uning bu harakatlaridan biroq xafa bo'lgan Qamishgul shunday debdi:

– Ha, mayli... Nilufar, men bilan do'stlashishni xohlamasang ham yordamim kerak bo'lib qolsa, tortinmay so'rayver.

– Menga yordam kerak bo'lib

so'raymanmi? – debdi Nilufar.

Kunlar ketidan kunlar o'taveribdi. Bu orada Nilufarning g'alati odatlari ko'zga ko'rina boshlabdi. U Atirgulni Lolaga, Nargizni Chinnigulga yomonlab, dugonalarini bir-biri bilan urishtirib qo'yibdi. Ko'p o'tmay, gullar uni bog'dan quvib solishibdi.

– Qamishgul, gullar meni bog'dan quvishyapti. Boradigan joyim yo'q, iltimos, yordam ber. Axir o'zing, yordam kerak bo'lsa, tortinmay so'rayver, deganding-ku, – deya Qamishgulga yolvoribdi Nilufar.

– Xafa bo'lmagin-u, bunday bo'lishiga o'zing aybdorsan. Endi gullar seni hech qachon kechirishmasa kerak. Shunday bo'lsa-da, ulardan bog'chetidagi ko'lmachada yashashingni iltimos qilib ko'rman, – debdi Qamishgul achinish bilan.

Gullar Nilufarning borar yeri yo'qligi uchun o'sha ko'lmachada yashashiga rozilik berishibdi. Shundan buyon u ko'lmachada yakka-yolg'iz yashar ekan.

Kibriyo XOLMATOVA,
Qashqadaryo viloyati,
Qamashi tumani

«KELAJAK VORISLARI» KROSSVORDI

B) Eniga: 1. Yer qazib, asosan, yer ostida yashovchi jonivor sarguzashtlari tasvirlangan multfilm. 4. Oiladagi katta qiz. 6. Go'zallik, chiroy. **Bo'yiga:** 1. Eng yaxshi sovg'a, bilimlar manbai. 2. Bolalarning murabbiydan kasbhunar o'rganadigan uyushmasi. 3. Oybek qissasi. 5. Badiiy gimnastika anjomi.

O) Zanjir holda: 7. Qizaloqlar o'yinchog'i. 8. Bolalarning yetib yoki tutib olish o'yini. 9. Ovoz chiqaruvchi moslama, asbob.

L) Zanjir holda: 10. Xudoyberdi To'xtaboyevning «Sariq devni minib» asari qahramoni. 11. «O'rigidan danagi shirin» deb e'zozlanadigan avlod.

A) Eniga: 12. Ta'til fasli. 15. Onajonlar qo'shig'i. **Bo'yiga:** 12. Vaqt o'lchovi. 13. Fotimanning singlisi. 15. Katta o'g'il. 16. Maqoldan: ... yoshda emas – boshda.

J) Zanjir holda: 17. Mevazor va gulzor maskan. 18. Bolajonlar jurnali. 19. Eng birinchi darslik. 20. Xalq og'zaki ijodining bolalar sevadigan janri.

O) Zanjir holda: 21. O'zbek bolalar shoiri, «Orzularim – qo'sh qanotim» she'rlar va

10	1	3	*	2	4	5	1	*	6	1	15	16	4	9	4	9	12	*	7	13	-
14	2	9	4	-	19	1	3	14	1	9	11	*	2	16	1	*	10	1	7	*	
2	9	1	12	1	*	7	13	10	3	4	6	2	9	*	11	4	5	6	1	9	11.

1

2

7

10

17

21

26

6	2	8	2	5	7	1	8	*	17	18	17	18	20	5	1	3	*	21	3	9	4-
9	4	*	6	4	5	8	1	9	12	*	2	5	1	7	*	15	1	14	4	9	1-
8	4	9	*	6	13	3	8	1	5	1	3	*	10	1	3	22	1	9	9	11	-

ertaklar to'plami muallifi. 22. Eng aziz insonga berilgan yana bir nom. 23. Eng yuqori baho. 24. Hamid Olimjon dostoni nomidan «... bilan Baxtiyor». 25. Qizaloqlar sochiga taqadigan bezak, tasma.

N) Bo'yiga: 26. O'zbekiston teleradiokompaniyasi qoshidagi bolalar katta xori. 27. Go'daklar

tebranadigan moslamasi. **Diagonal bo'yicha:** 27. Chaqaloqlarning azaliy yotog'i.

MUAMMONOMA

Kalit so'zlar: 1. Bolalarga mo'ljallangan ekran san'ati - 7, 18, 5, 16, 19, 4, 5, 7.

2. Daniyalik ertakchi adib - 1, 9, 11, 13, 3, 8, 13, 9.

3. Adabiy-badiiy, bezakli bolalar jurnali - 12, 18, 5, 15, 1, 9.

4. Kichik so'zining ma'nodoshi - 17, 1, 17, 17, 4.

5. Qo'yning bolasi - 20, 21, 14, 4, 22, 2, 20.

6. Musobaqa, bellashuv - 6, 1, 10, 8.

Endi kalit so'zlar javoblaridagi

harflar asosida shakl atrofidagi raqamlarda yashiringan muammonomani hal eting. Bunda ulardan atoqli shoir Maqsud Shayxzoda qalamiga mansub to'rt misra she'rni bilib olasiz.

Tuzuvchi: Husan ORIPOV